

J. A. 9/4-68

M

Kertomus kaivauksista Kangasalan Sarsan asuinpaikka-
alueella 12 - 27.7 1967

Löydöt: (kaivausalue Pohtio IV)

KM 17340:1-1157

Liitteenä: karttaa

valokuvaa (f 33432 - 33446)

Mirja Koskimies 1967

Kevällä v.1967 sai allekirjoittanut Muinaistieteelliseltä Toimikunnalta tehtäväksi jatkaa tutkimuksia Kangasalan Sarsan asuinpaikka-alueelle. Tutkittava alue liittyi välittömästi v.1966 tutkittuun kaivausalueeseen Pohtio III. Alue oli rauhoitettu kaivausta varten edellisenä kesänä. (kts. kaivauskertomus v:ltä 1966, dier. 23.1 1967)

Kaivaus suoritettiin 12 - 27.7 1967 välisenä aikana. Työhön osallistuivat allekirjoittaneen johdolla : käsityönopettaja Anita Suomi (Sauvo), farm.yo. Anna Koskimies (H:ki), abiturias Markku Torvinen (Kemi), laborantti Heikki Kujala (Humppijärvi), sekä koululaiset Aarni Hyttinen, Olli-Pekka Juvalainen, Matti Villanen ja Esko Virtanen Kangasalta. Lisäksi asetti Vääksyn kartano käyttööni osaksi aikaa kartanon puitarhassa työskentelevän koulul. Elisabet Levonkallion , jonka palkan kartano maksoi.

Piirtäjänä toimi Anita Suomi ja osaksi allekirjoittanut.

Olosuhteet paikalla ennen kaivausta

Kaivauskohteena ollut Pohtionlammen eteläpuolinen rinne kasvoi kesällä 1967 perunaan. Idässä, Vääksynjoen länsipuolella oleva hiekkakuoppa, joka v.1965 oli syntynyt kaivausalueen Tiilitehdas II paikalle, oli edellisestä kesästä laajentunut, sillä myös kaivausalueen Tiilitehdas III ala oli käytetty hiekanajoon. (kuva 1) Pohtio III:n paikalla oli perunapelto,

joka yhtenäisenä ulottui Pohtiolammen pohjoispuolelle saakka (kuva 2,15). Lammen rannat oli täytetty ja hiekoitettu ja kirjolohen kalastajia palvelemaan oli rakennettu pieni kioski. (kuva 4)

Kaivausta varten rauhoitetut alue oli siinä kunnossa, min hin se kesällä 1966 jätettiin. Maan pinta oli v.1965 suorite tun raivauksen jäljiltä rikki kuten kaikilla muillaakin alueilla oli ollut. Ainoastaan metsän rajassa (koejan paikalla) oli pinta paikoin säilynyt ehjäni, ilreisesti siksi, että tänne oli kasattu melkoinen määriä turpeita. Pinnan rikkonaisuuden alueella peitti kaunis horsmakasvusto. (KTS. KAIV. ALUEIDEN SIJANTTI KERTOMUS VUOTTA 1966, LIITE 2)

Kaivauksen kulku

Kaivaus aloitettiin lännestä, metsän rajasta, jonka tehtiin poikki koko rauhoitetun alueen ulottuva koeaja. Sen pituus oli 36 m ja leveys 1 m. Koeaja kaivettiin yhtenä kerroksena. Ojan pohjoispäästä (alaosasta) löytyi nuorakeramiikkaa ja siksi sinne avattiin koejan ruutuihin A - C liittyen ruutuja 14 m^2 alueelle. Nämä ruudut tutkittiin 10 cm:n kaivauskerroksina.

Alueen itäosaan, välittömästi Pohtio III:n viereen avattiin kaikkiaan 120 m^2 suuruisen alue, joka tutkittiin $2 \times 2 \text{ m}$ ruutuina ja 10 cm:n kaivauskerroksina. Ensinnä avattiin yläosan (eteläosan) E - W suuntaiset linjat 0 ja 1, jonka jälkeen jatkettiin rinnettä alas poikkilinjojen A ja J kohdalta. Jälkimäistä kaivettiin alaosastaan 1 m:n levyisenä ja kaivausta ulotettiin tällä linjalla niin alas kuin mahdollista. (kuva 9) Ruudun J 13 alapuolelta oli maa jo sirretty suureksi osaksi pois lammen ympäristön täytteeksi. Kulttuurimaa ja löydöt lopputuivat kuitenkin jo ruudun J 13 yläosassa. Siitä alas päin oleva muainen rantaterassi (alempi) käsitti vain teräksenharmaa

ta löydötöntä hiekkaa.

Kaivausalueen alin tutkistu ruutu oli 87,34 m, koeojassa 89,09 m, ylin kaivausalueella 89,79 m ja koeojassa 89,79 m. Kiintopisteenä oli sama piste kuin 1966; pisteen korkeus merenpinnasta oli 90,45 m (Jängelmäveden pinnasta = 84,0 m mitattuna)

Kinteät muinaisjäännökset

A. Koeaja

Maakerrosten järjestys koeojassa: (kts. kartta 11.)

- 1) turve ja humus n. 5-15 cm
- 2) keltainen, heikosti punertava kulttuurimaa 6-20 cm
- 3) kulttuurimaan alta tuli esiin löydötön kellanharmaa hiekka.

Kulttuurikerros oli paksuin koeojan pohjoispäässä ja oheni ylöspäin mentäessä siten, että ruudussa M se loppui kokonaan. Löydöt tulivat - minitamaa turpeisiin tarttumutta kvartsia lukuunottamatta - kulttuurimaasta. Sen väri vastasi kaivausalueen väristään heikosti punertavan kellaritavänä, heikointa kulttuurimaata.

Alueella olleista kolmesta kiveyksestä yksi oli liesi. Se oli ruudussa A, kooltaan 50 x 60 cm ja käsitti yhden kivikerroksen. Kivien lomassa oli ympäröivää kulttuurimaa hiukan punertavampaa maata ja kivien alla jälpienä laikuna vierellä nokea ja hiiltä. Muut kaksi latomusta olivat vaille tulenpidon jälkiä.

B. Kaivausalue

Maakerrosten järjestys oli: (kts. kartta 10)

- 1) turve ja humus 8-10 cm
- 2) kulttuurikerros 10 - 25 cm (kts. lähemmin seur.)
- 3) kellanharmaa, alaosissa teräksenharmaa löydötön hiekka tuli esiin kulttuurikerroksen alta.

kulttuurimaa, joka alkoi heti turpeen alta, oli raivaustöissä vaurioitunut yläosastaan. Kuitenkin kaivauskerrokset 2 ja 3 olivat paria kuopnaa (myöh. kaivantoja, kantojen kuoppia yms. lukuunottamatta koskemattomia.

Havaintoja kulttuurikerroksen vertikaalisesta stratigrafiasta ei tälläkään kaivausalueella voitu tehdä. Sen sijaan eriväristen kulttuurimaa-alueiden perättäinen sijainti rinteen kaltevuus-suunnassa (jollaisia havaintoja oli tehty jo 1966 kaivausalueella Pohio III) voitiin täällä selvästi todeta. Ylinnä, alueen eteläisimmässä osassa oli kulttuurimaa pääasiassa vahvan tummanpunaisista ja runsaslöytöisintä koko alueella. Sitä seurasi rinnettä alas päin nk. keskivahva kulttuurimaa, punaruskea ja edellistä jonkin verran löytököyhempä alue, jonka alapuolella oli heikoin, punertavan keltainen kulttuurimaa, joka alhaalla muuttui ilman selvää rajaa kokonaan keltaiseksi hiekaksi. Tästä kulttuurimaasta tuli löytöjä, tosin edellisiä niukemmin; myös keltaisessa hiekkassa oli löytöjä. Kulttuurimaan alaraja oli verrattain selvä varsinkin tummanpunaisen ja kellanharmaan, löydöttömän hiekan ja toisaalta alaosan keltaisen ja teräksenharmaan hiekan välillä. (kartat 2-6, 10)

Alueelta tuli esiin yksi liesi, ruudusta H 1. Kaivauskeroksessa 1 oli hajanainen kiveys, jossa kuitenkaan ei ollut nokea tai hiiltä, ja jonka kuuluminen lieteen on epätodennäköistä. (kuva 10). Kiveyksen alta tulivat esiin lieden pintakivet kaivauskerroksen 2 alaosasta. Pintakivien keskeltä löytyi melko runsaasti varhaiskampakeraamisia savicastianpaloja, pääosa samaa astiaa (17340:934-938), sekä hiukan kvartseja. Lieden reunakivet olivat keskustan kiviä korkeammalla. Liesi oli pyöreä, läpimitaltaan n. 180 cm, kivikerroksia 2 ja liesikuoppa pyöreäpohjainen ja 30 cm:n syvyinen. Lieden pintakivi-

vien tasolla oleva maa (kaivauskerroksen 2 pohja) oli pääosas sa runtua jo kellarharmasta löydetöntä hiekkaa. (kuvat II-13)

Kaivauskerroksen 2 alapuolelle ulottuvaista kulttuurimaa-alueista oli kaksi kuoppamaisia: ruudussa A 2 oli pyöreähkö, n. 60 cm:n läpimittainen ja 26–30 cm:n syväinen kuoppa, jossa oli tummanpunainen kulttuurimaata ja punaokraa pieninä laikkuina, sekä pieni nokimaas-alue. Löytönä oli hiukan keramiikkaa, kvartseja ja luuta (17340:1060–1065). Toinen kuopista, ruutujen B 1 ja C 1 rajalla, oli pitkänomainen ja siinä oli vahvassa kulttuurimassa n. 20 x 40 cm suuruinen nokialue. Löytönä oli keramiikkaa, kvartseja ja luuta (17340:1069–1076).

Ruudussa D 0 kaivauskerroksen 1 pohjalla ollut pieni kiveys ei sisältänyt tulenpidon jälkiä. (kuva 14)

Löydet

keramiikkaa	15187	palaa
saviluvioiden katkelmia	27	kpl
kvartseja yht.	8109	" (nuolenkärkiä 5
piitä yht.	211	muita es. 263
hiottuja kiviesineitä	15	(nuolenkärkiä 9
hiottujen kivies. paloja, ja teelmiä	18	muita es. 24)
hioimia	2	"
rautakuonaa	3	"
luuta	2533	"
näkinän kuori (<i>Corylus avellana</i>)		
(hiiltä, maanlytteitä)		

Keramiikka ja kvartsit kaivauskerroksittain jakautuneina:

kerros	keramiikkaa	kvartseja (kaikki)
1	11060 kpl	4747 kpl
2	2670 "	2072 "
3	173 "	287 "

Keramiikasta on reunapaloja 399 kpl eli 2,6 % kaikista. Pääosa paloista on pieniä ja usein vailla ulkopintaa.

Heraamisista tyylivaiheista ovataineistossa edustettuina: I:1, I:2 (vähän), II:1, II:2 ja huipputyyli, mahdollisesti III:1, joka kuuluvat palat saattavat myös olla pitkälle rap-

peutumutta tyylivaiheen II:2 keramiikkaa. (esim. 17340:488, 419, 489, 524), edelleen nuorakeramiikkaa (erityisesti koejan alaosasta), muutama pala hiukaisten keramiikkaa (17340:105, 110) mahdollisesti yksi Pyheensillan keramiikkaan kuuluva pala (17340:397), sekä hiukan epineoliittista, kampaleimoin ja kuo-
pin koristettua keramiikkaa (17340:33, 329 vrt SIYÄ 54 TF 28:
c, d, e), hiukan naarmupintaista keramiikkaa, mutta ei kertaa-
kaan varmasti todettavia kangaspainanteita.

Kiviesineistä kuulunevat muutamat jo esikeraamiseen Suomus-
järven kulttuuriin, esim. kourutaltta (17340:201) nieni diabaa-
sitaltta (17340:195), sekä iskjen liuskekätkien katkelmat
(17340:204, 205 ja ehkä myös 187)

Tiilitehdas IV

V. 1966 kaivausalueen Tiilitehdas III eteläpuolella oleval-
ta pellolta, samasta paikasta, jossa edellisenä kesänä oli
myös näkyvissä pellossa punertavaa maata ja kvartseja, poj-
mittiin nyt joikkko kvartseja (17340:1152–1157) kuvaan 1
merkityltä alueelta. Asuinpaikka jatkui ainakin jonkin matkaa
niemekkeen kärjen eteläpuolelle, sensijaan kauempaa etelärin-
teeltä ei enää löytynyt kvartseja. Asuinpaikka on todennäköi-
sesti kynnössä vauriotunut melko tavalla, sillä turve ja hu-
mus on sarsassa yleensä ohut ja paikalla oli punertavaa hiekkaa
melko laajalla alalla noussut pintaan.

Väälksyn kartanon isännöitsijä Hallamaan kanssa sovittiin,
että kaivaus jäät peittämättä siihen saakka, kunnes alue ~~on~~
joko raivataan pelloksi tai mahdollisesti tasoitetaan pinnal-
ta ja liitetään nurmikkona tms. kalastuspaikkaan. Tasoitus
tulisi isännöitsijän mukaan merkitsemään sitä, että kaivaus-

alueet täytetään ja muualle alueelle tuotaisiin pinnan epätasaisuuksien poistamiseksi täyttemaata. Näinollen kulttuuri-kerros silvisi kaivausalueen ja koeojan välisellä alueella suunnilleen samassa kunnossa kuin se tutkimusten aikanakin oli. Sikäli kun v.m. vaihtoehto toteutuu, silyy kulttuuri-ros kelvollisena myöhemmin tarpeellisiksi osoittautuvia tutkimuksia varten. Mitä alueen kohtalosta on tällä välillä päätetty, ei tähän mennessä ole tullut allekirjoittaneen tietoon.

Helsingissä 31/3 1968

Mirja Koskinies

Mirja Koskinies, Huk.

Karttaliitteet:

1) pinta- ja pohjapunnitukset	1:200
2) pintakartta,kaiv.alueen yläosa,kerros 1	1:20
3) pintakartta,kaiv.alueen alaosa,kerros 1	1:20
4) pintakartta,kaiv alueen ruudut A 3,A 4
kerros 1 ja 2	1:20
5) pintakartta,kaiv.alueen yläosa,kerros 1	1:20
6) pintakartta,kaiv,alueen alaosa,kerros 2	1:20
7) pintakartta,koejan ruudut A ja E	1:20
8) pintakartta,koejan ruudut A 2 ja B 2,
kerros 2	1:20
9) pintakartta,liesi muudussa H 1	1:20
10) linjan J länsiseinän profiili	1:20
11) koejan länsiseinän profiili	1:20
12) löytökartta	1:100
13) keramiikan keskim.löytötihleys,kerros 1	1:100
14) keramiika keskim.löytötihleys,kerros 2	1:100
15) vu:n 1965-67 KAIUAS ALUEET	1:2000

KANGASALA, SARSA 1967

1:200

PINTA- JA PÖHJÄPUNNITUKSET

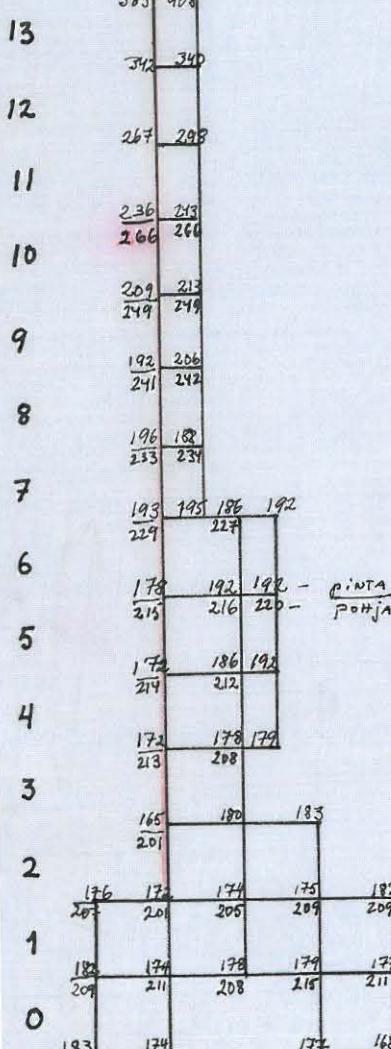
POHTIO IV

0 200 400 600 800 cm

Seipä Koskimies

KAIVAUUSALUE

PROFILI (Liite 10)

K J H E D C B A a

KOEOJA

--- 226 ---
TIE

(1) 2 3

A	209	218	219	224
B	197	201	209	236
C	237	230	230	247
D	187	196	201	220
E	231	230	226	249
F	177	168	166	214
G	219	217	228	228
H	161	159		
I	199			
J	145	149		
K	186			
L	140	145		
M	186			
N	138	140		
O	191			
P	129	142	141	147
Q	176			
R	149	133		
S	173			
	130	123		
	165			
	113	129		
	143			
	111	117		
	125			
	090	099		
	134			
	104	099		
	135			
	092	098		
	136			
	102	102		
	130			
	125	121		
	140			
	138	137		
	157			

PROFILI (Liite 11)

Litre 2

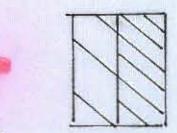
KANGASALA, SARSA 1967

1:20

KP=

Poholio IV

KAIVAUSKERROS 1,
PINTAKARTTA
(KAIVAUSKUVEEN YHÄ OSAA)

LÖYTÖ N:o / PANNITUSTULOKU
KH. NUMERO 17340: -
ERITTÄIN VÄHÄÄ TURVALLA PUOLIMEN
KULTTUURIA, KUN ARVOSTEEN KULTTUURI-
MAA.

O

208

+

kuja pihapiirissä.

1

a 4 B C D E G H J K
Litre 2 / kerros 1
Litre 5 / kerros 2
Litre 4 kerros 1
Litre 3 / kerros 1
Litre 6 / kerros 2

+

A

207

a

202

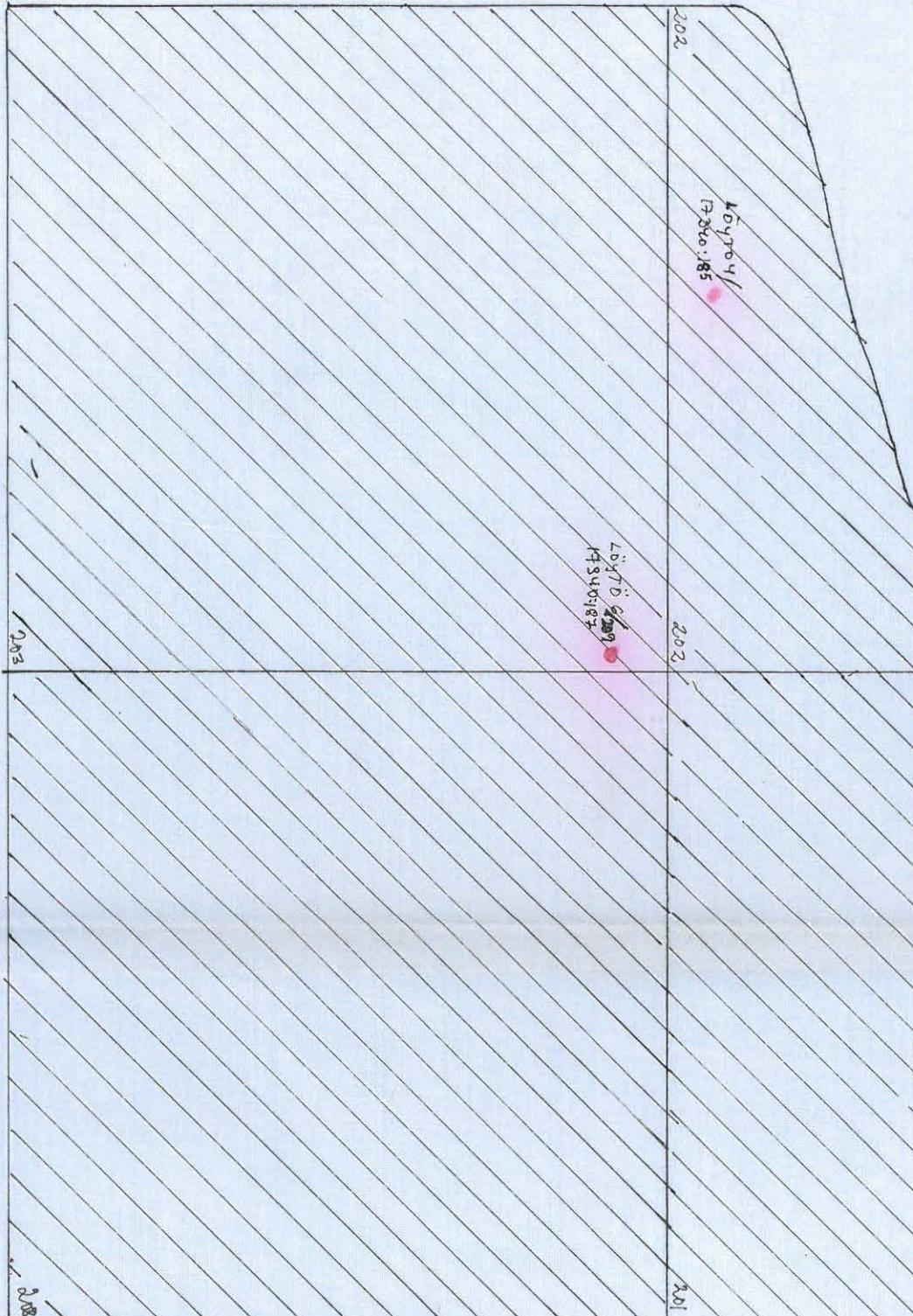
LÖYTÖ N:o 17340:85

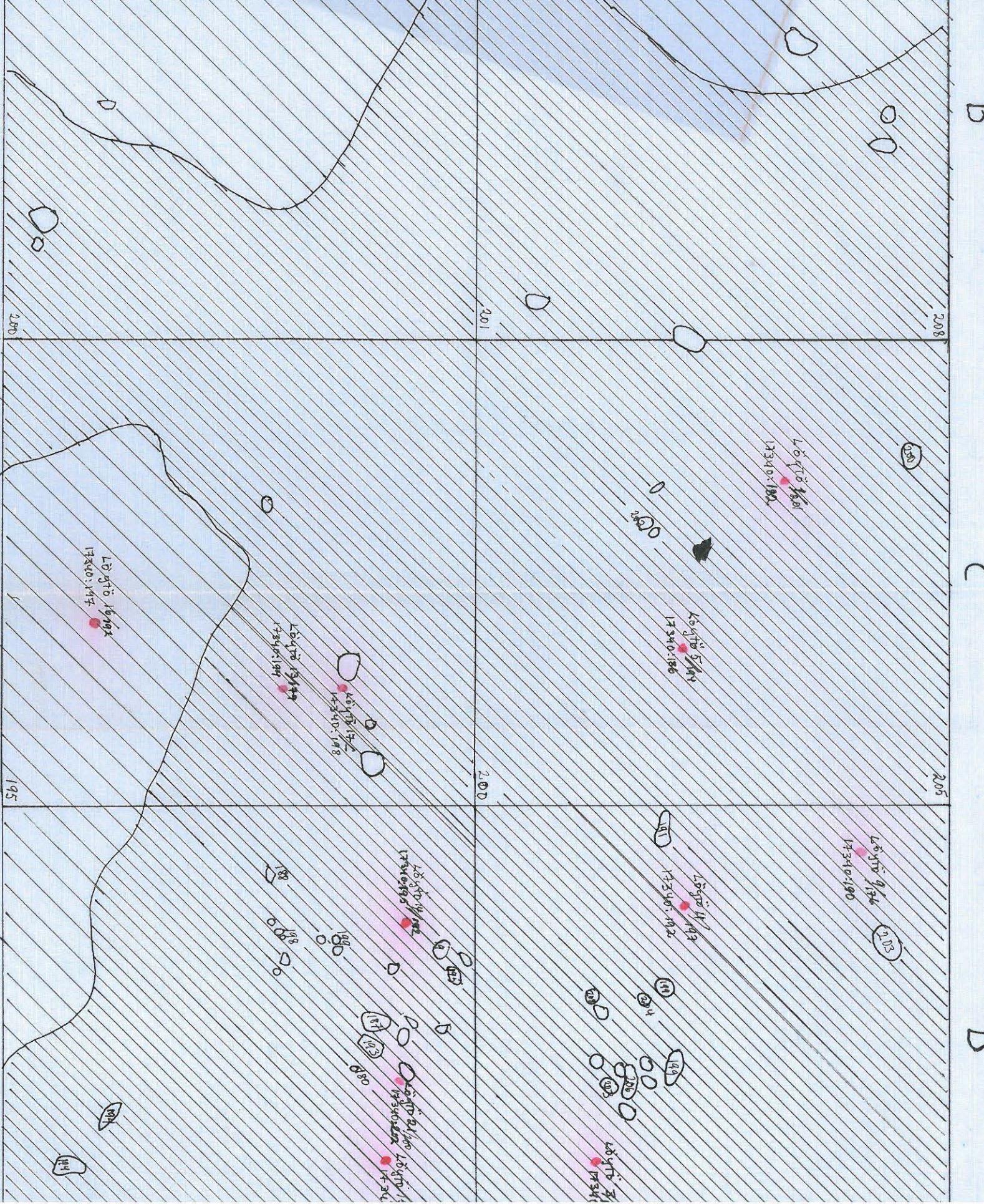
202

201

LÖYTÖ N:o 17340:87

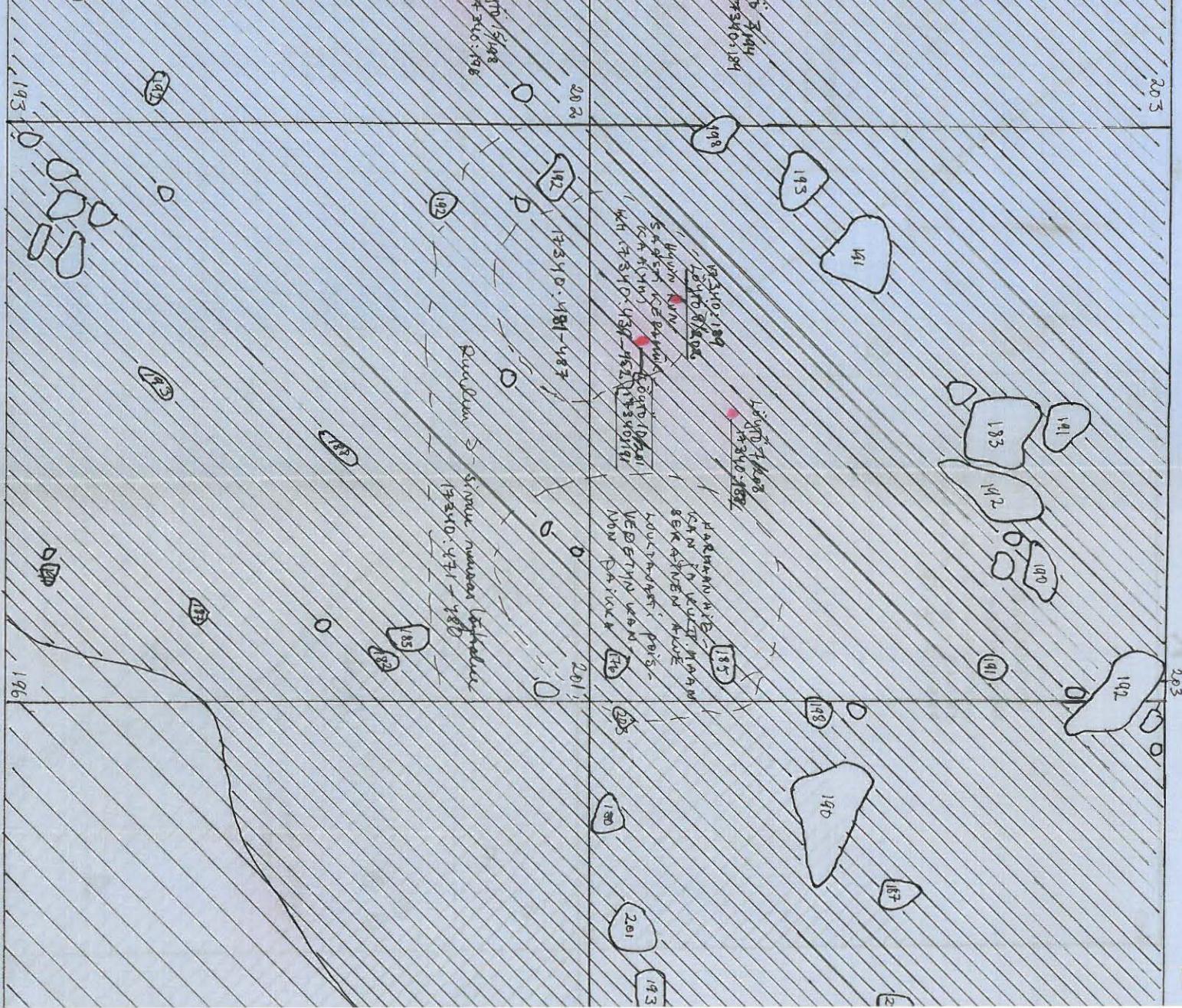
2

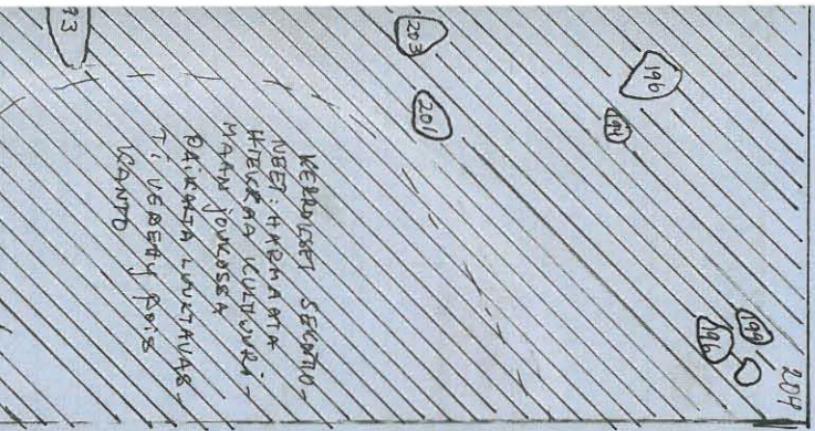

四

८

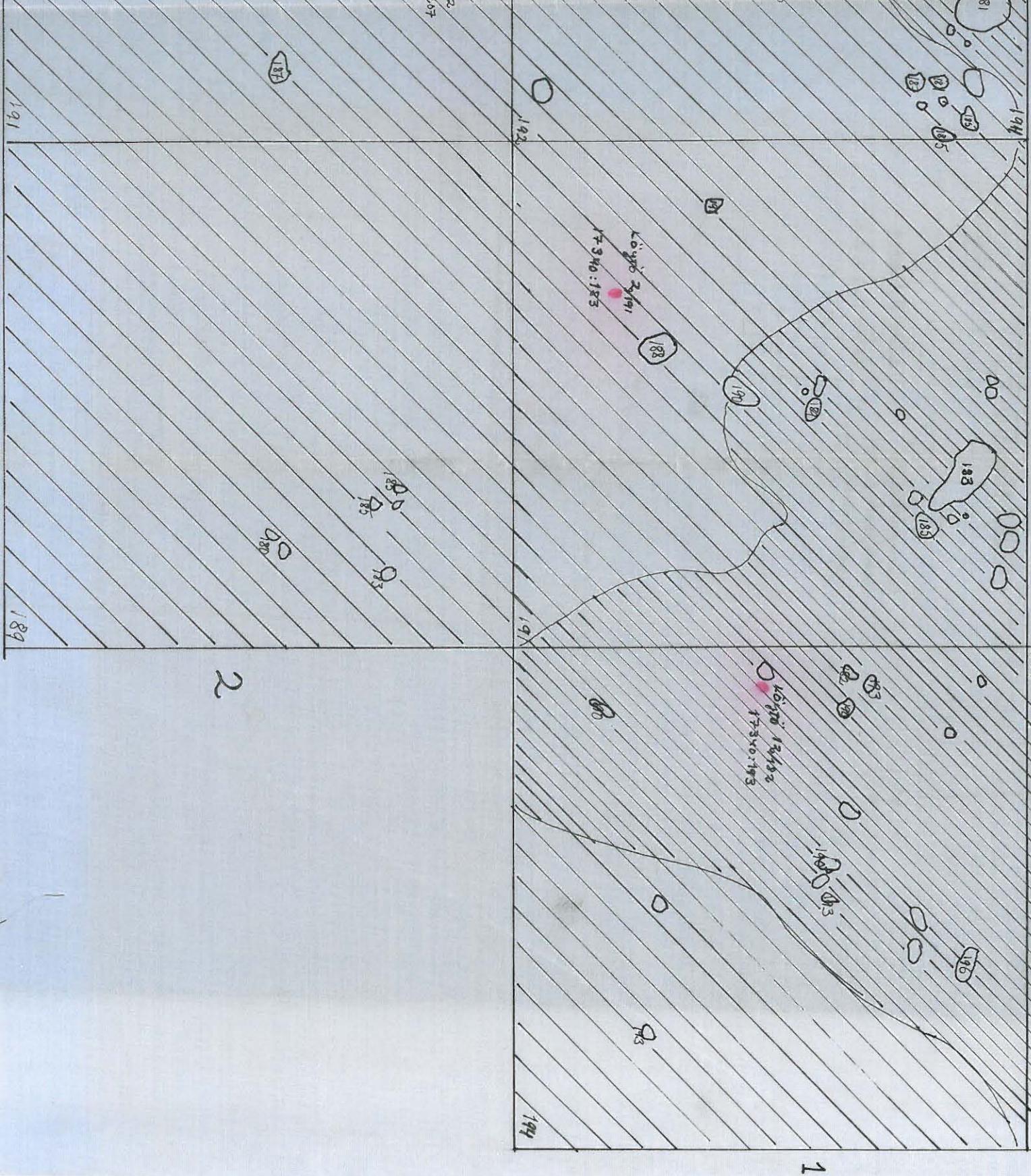
KERÄLÄISTI SIEPPONI
NÄET: MARINA OTAA
HIEVRA KULTTUURI
MÄRÄ JOKIÖSSÄ
PAIKKATA LUMETTAVAT
TIVÉÄTÄY PÖRSI
WANTO

H

KÄÄPÄIN 17340:5322

46770 25/197
17340:206

KELLAN HÄRÄÄ HIÉKKA
VÄÄRY VİSSÄ. KERROKSEEN 1.
KULTTUURIAAN ON RAIVATUS -
TÖISSÄ VETY RUMAHMAKKEI-
BÄÄKEE POJAS.

201

KANGASALA, SARSA 1967

1:20

KP: 873 = 90.45 m. ykp.

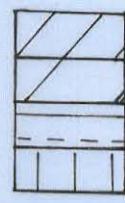
Poholio IV

KAIVAUUSKERROS 1

PINTAKARTTA

(KAIVAUUSALUEEN ALAOSA) KTS. LEHTIJÄRVI, LÄTE 2

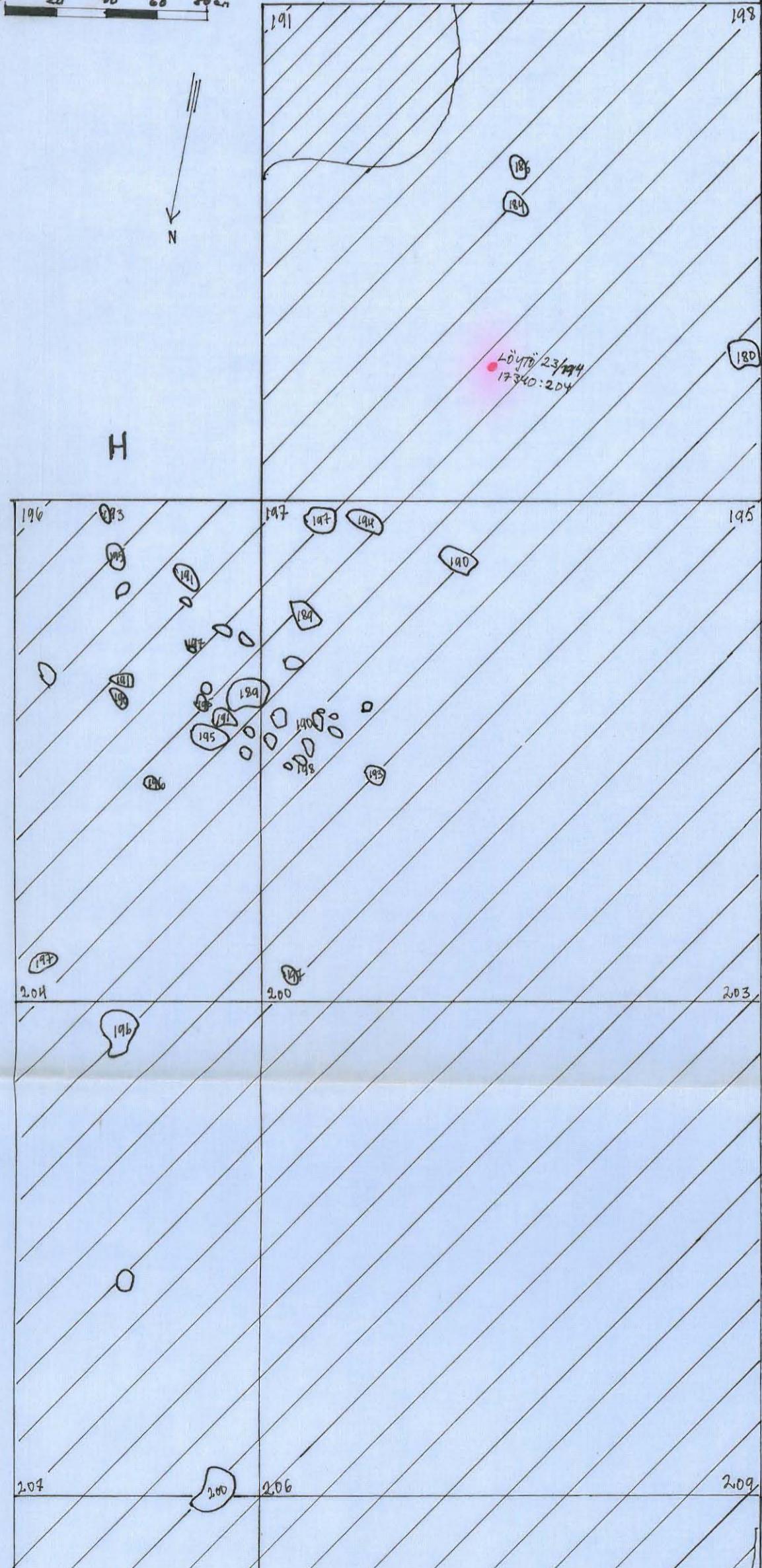
Leijon Koskinen

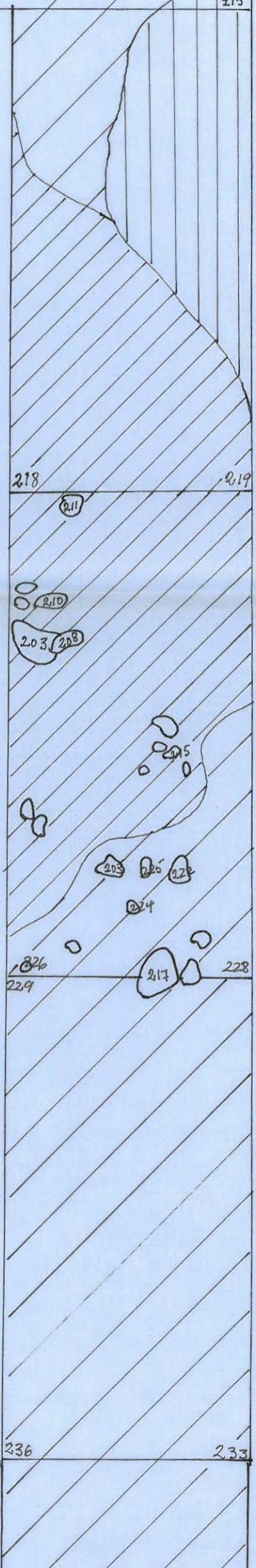
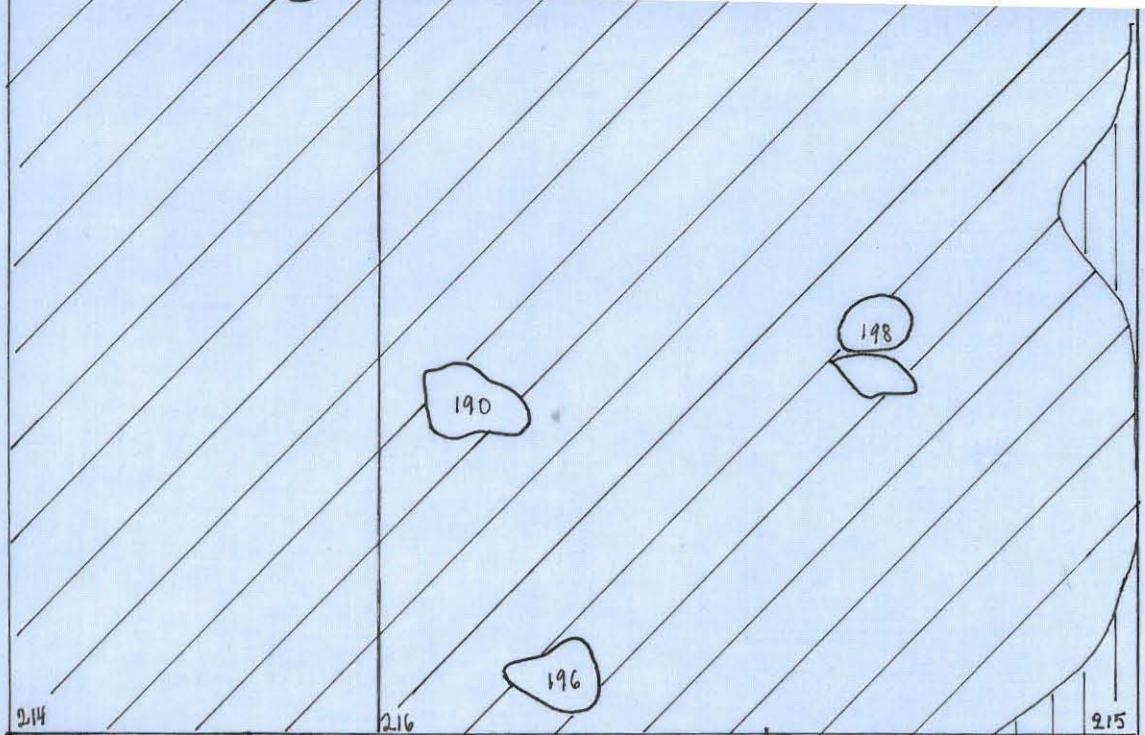

KESKIVAHVA, PUNAVUOLOEA KULTÄ. MAA
HEIKOSTI PUNERTAVA, KELTAINEN KULTTUURIMAA
TERÄKSEN HARMAA, LÖYDÖTIN HIEKKA
TURPEEN JA HUMUksen SEKAISTTA MAATTA
(+ OLLIA YH. RIIJA JA KUDPAN TÄYTTEEN)

8 20 40 60 80 m

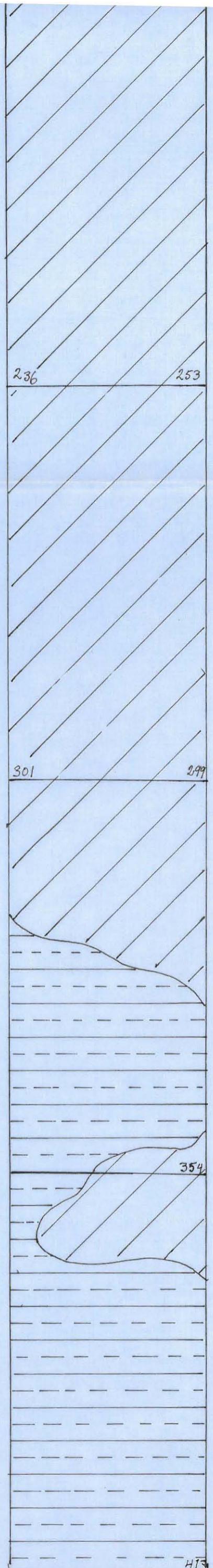
J

8

9

LHTE 4

KANGASALA, SARSA 1967

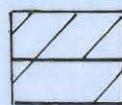
1:20

KP 073 = 90.45 m YHP.

Pohditio IV

KAIVAUSSALUEEN yläosa KTS. LEHTI, JAKO: LIIKE 2

KAIVAUSKERROS 1

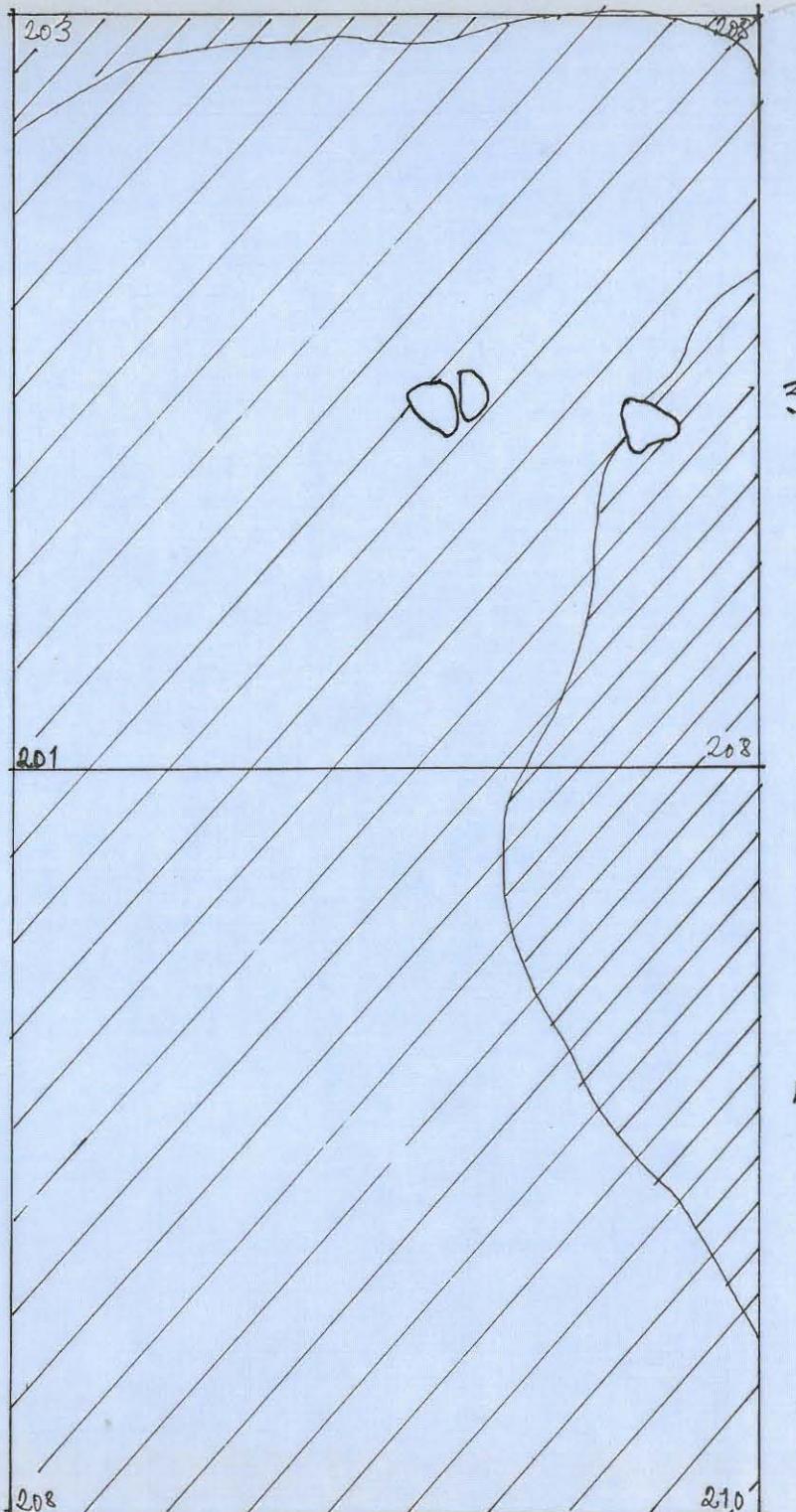
KESKIVAHVA, PUNAROSKEA KULTT. MAA

HEIKOSTI PUNERTAVA, KELTAINEN
KULTT. MAA

KAIVAUSKERROS 2 OLI KOKONAI N
KELLANHARMAATA HIEKKAA
(VRT. LIITE 6)

Mjg. Koskerimies

KANGASALA, SARSA

1: 20

kp:

Pohjio IV 1967

KAIVAUSKERROS 2

PINNAKAERÄÄ

(KAIVAUS 40000 YLÄÖÖRÄ) KTS. LEMMELÄKO: LITTE 2

KUJU KOLINIES 1967

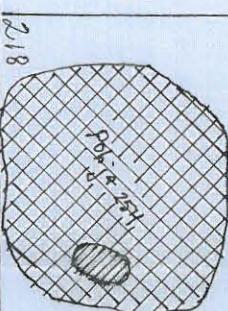
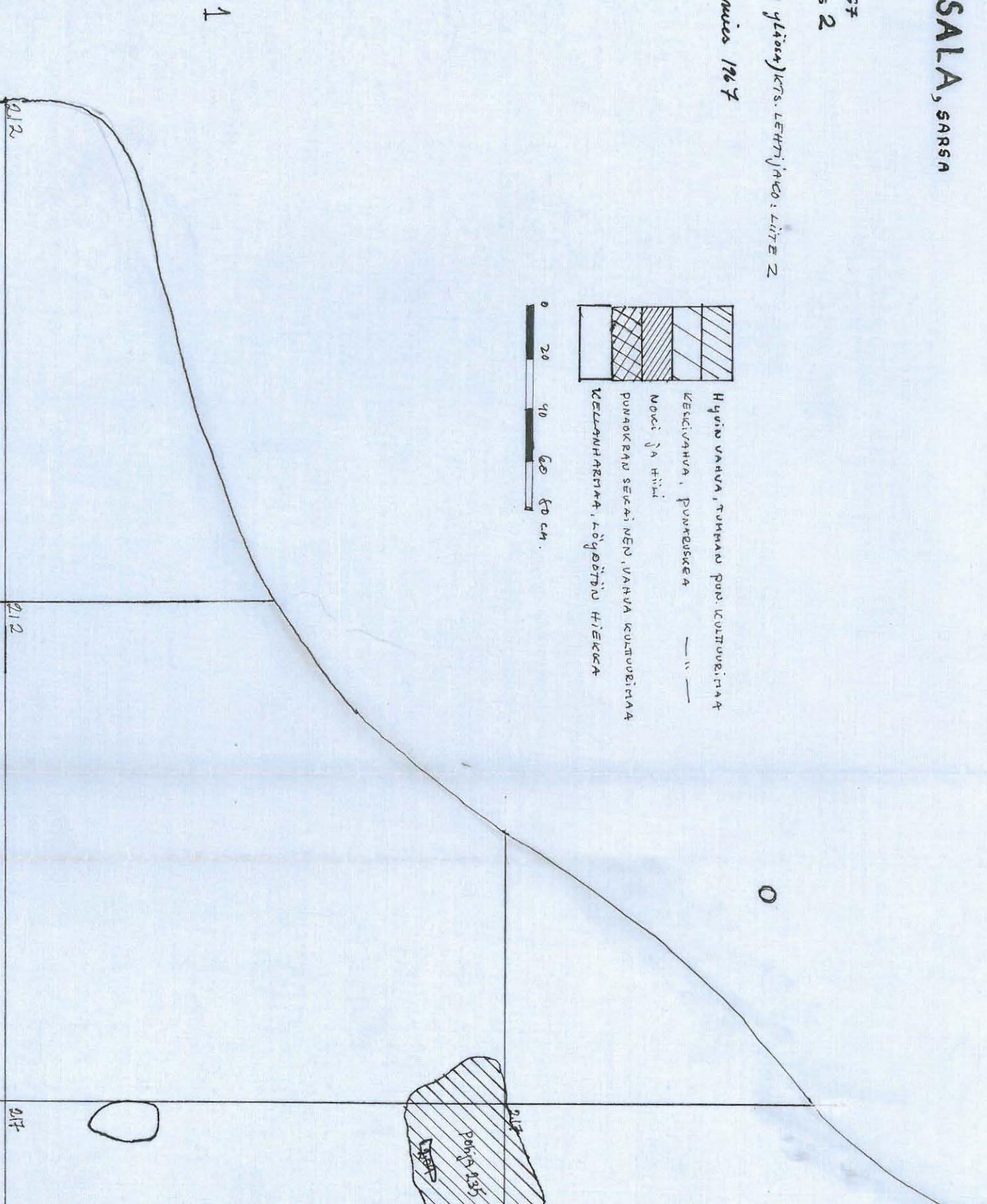
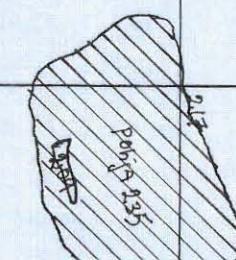
Hyytin vahua, tummaa pun. kulttuurimaa
KESKIVAHUA, PUNKKUSKEA — " "

NOVI JA HIIKI

PUNAOKRAN SEURAINEN, VAAHA KULTTUURIMAA

KELLAHHARMAA, LÖYDÖÖN HIEKKA

0 20 40 60 80 cm.

220

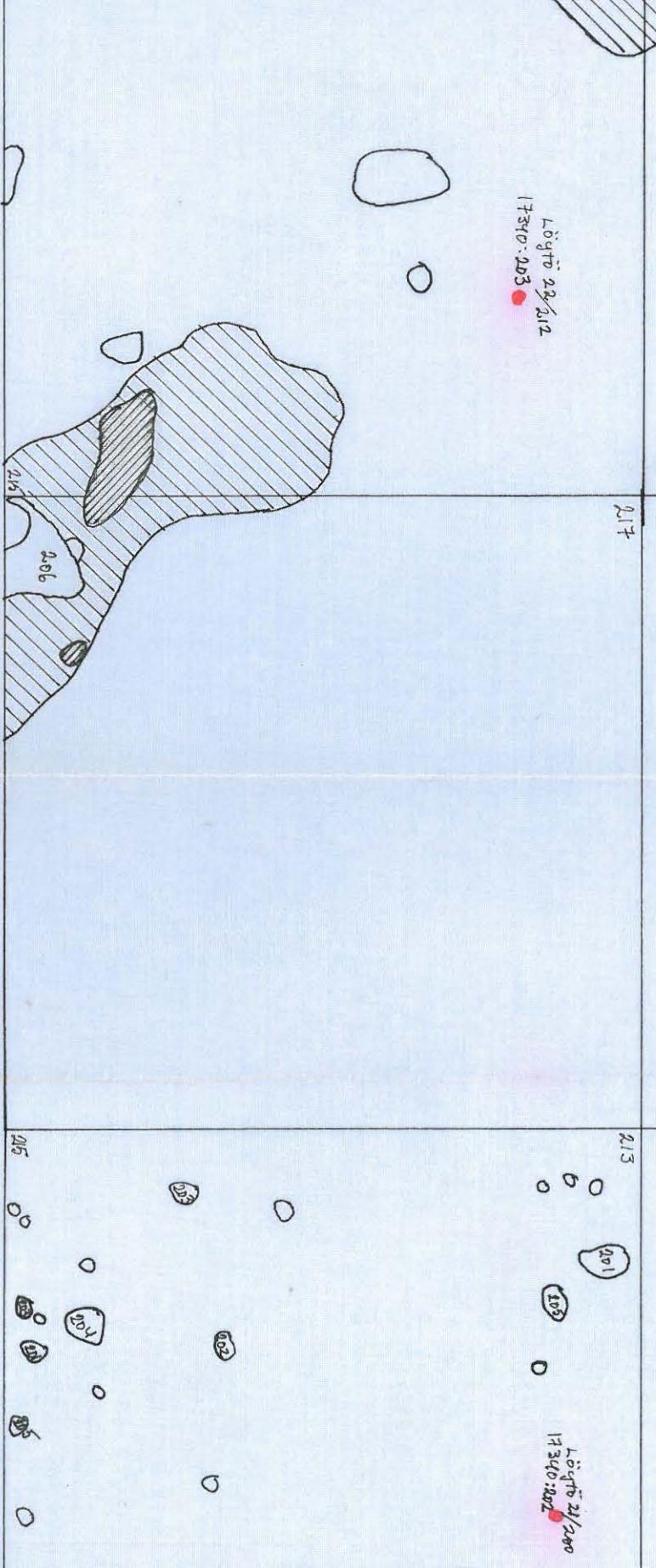
३

18

1

9/16

8

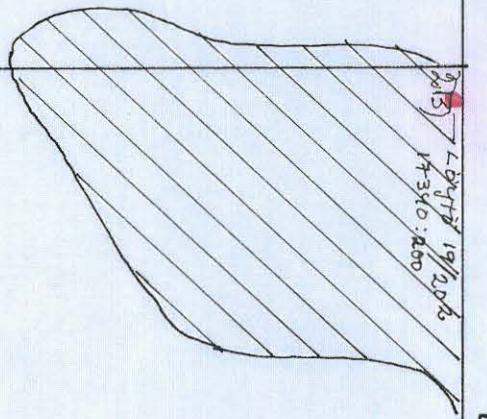
216

E

Löfgö 19/206
17340:200

G

213

211

211

215

Löfgö 18/206
17340:199

210

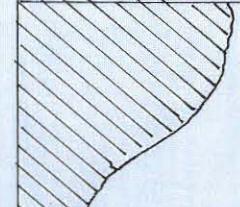

208

Löfgö 20/207
17340:201

209

209

201

2

201

207

1

205

K

209

211

H

C 195

O

208

(193) O

J

211

O

O

I

O

208

(193) O

H

211

O

G

O

208

(193) O

J

211

O

F

O

208

(193) O

H

211

O

E

O

208

(193) O

J

211

O

D

O

208

(193) O

H

211

O

C

O

208

(193) O

J

211

O

B

O

208

(193) O

H

211

O

A

O

208

(193) O

J

211

O

Z

O

208

(193) O

H

211

O

Y

O

208

(193) O

J

211

O

X

O

208

(193) O

H

211

O

V

O

208

(193) O

J

211

O

U

O

208

(193) O

H

211

O

T

O

208

(193) O

J

211

O

S

O

208

(193) O

H

211

O

R

O

208

(193) O

J

211

O

P

O

208

(193) O

H

211

O

M

O

208

(193) O

J

211

O

L

O

208

(193) O

H

211

O

K

O

208

(193) O

J

211

O

J

O

208

(193) O

H

211

O

I

O

208

(193) O

J

211

O

H

O

208

(193) O

J

211

O

G

O

208

(193) O

H

211

O

F

O

208

(193) O

H

211

O

E

O

208

(193) O

H

211

O

D

O

208

(193) O

H

211

O

C

O

208

(193) O

H

211

O

B

O

208

(193) O

H

211

O

A

O

208

(193) O

H

211

O

Z

O

208

(193) O

H

211

O

Y

O

208

(193) O

H

211

O

X

O

208

(193) O

H

211

O

V

O

208

(193) O

H

211

O

U

O

208

(193) O

H

211

O

T

O

208

(193) O

H

211

KANGASALA, SARSA 1967

1:20

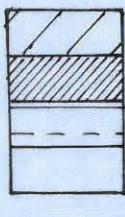
KP: 073 = 90,46 m ymp.

Poholio IV

KAIVAUUSKERROS 2.

PINTA KARTTA

(KAIVAUUSALUEEN ALAOSA) KTS. LEHTIJAKO: LIITE 2

KESKIVAHVA, PUNAVUOSIKA VILTUURIMAA

NOCHIIHAA

TERÄKSENHARMAA, LÖYDÖTÖN HIEKKA

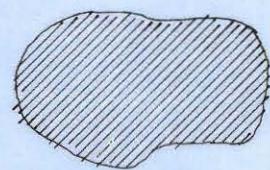
KELLANHARMAA, LÖYDÖTÖN HIEKKA
(PAIKOIN SORANSEKAINEN)

20 40 60 80 cm

J

Mikko Koliinius

201

III
N

3

H

208

213

LÖYDÖ 24/195
17840: 205

4

212

214

5

220

216

215

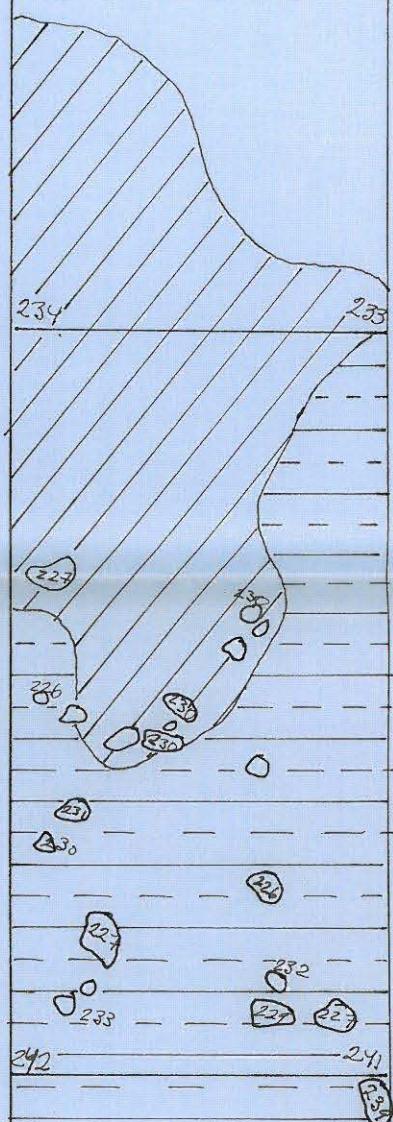
227

239

6

7

8

9

8,

0_{2x2}
219

0_{2x2}
219

10

366

366

11

12

-307

13

-300

-Yeo

LIIITE 7

KANGASALA, SARSA

1:20

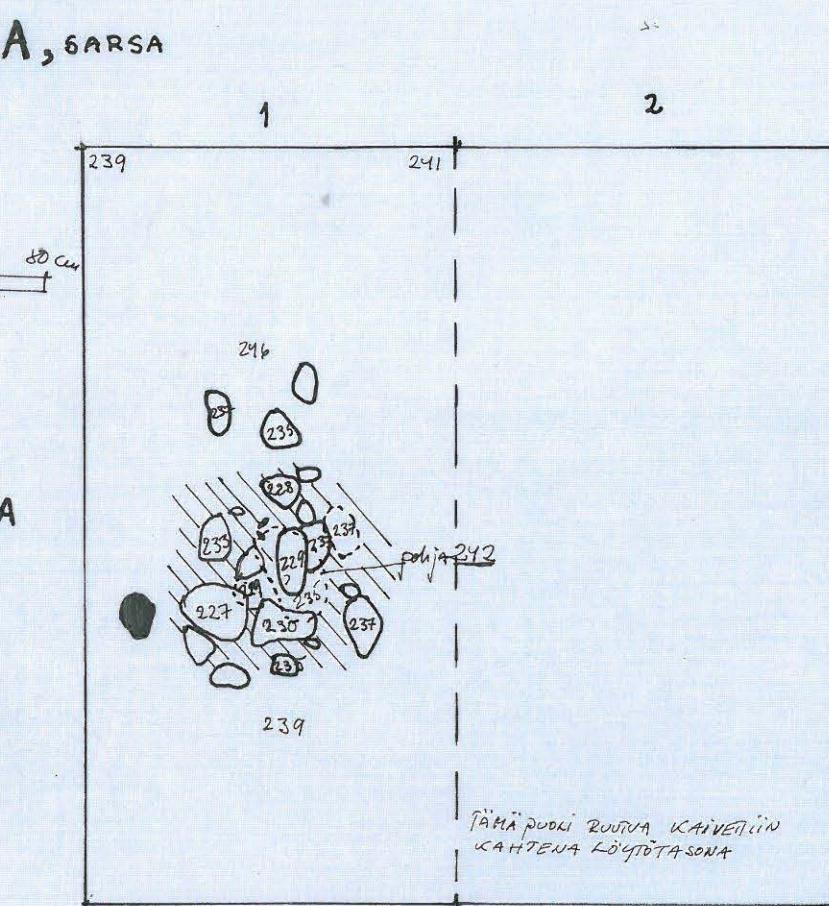
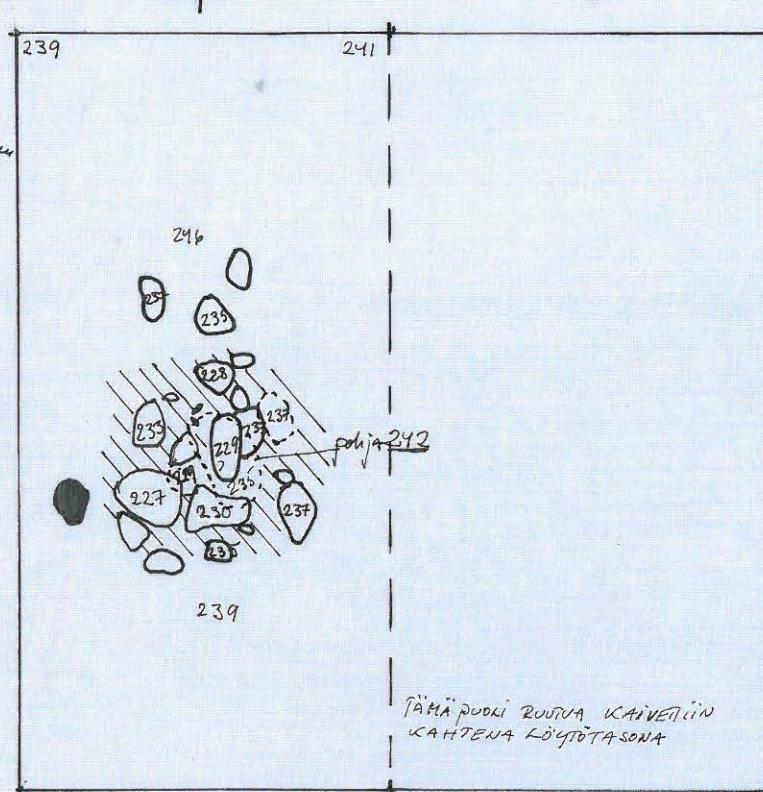
PINTAKARITA

POHTIO IV
KOEJOA

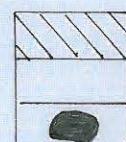
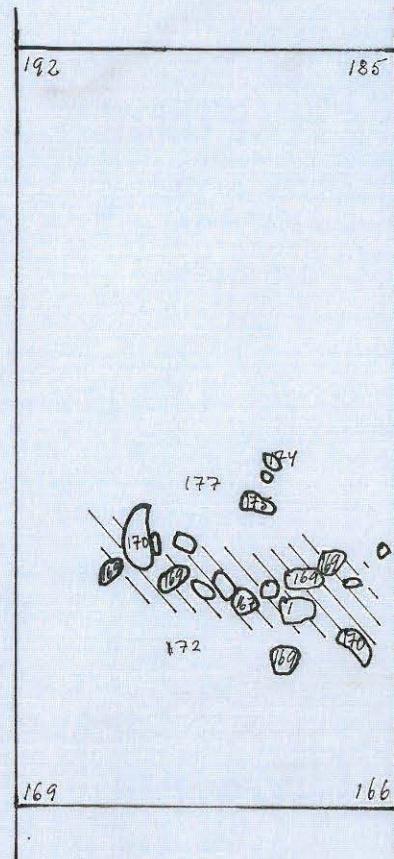

Leijj. Kulttuuries.

A

E

HEIKOSTI PUNERTAVA KULTTUURIMAA
VAALEAN KELTAINEN HIEKKAHUOLAN
PUNERTAVA, mutta HEI-
KOMMIN KUIN KIVEYKSEN
YMPÄRILLA

LIITE 8

KANGASALA, SARSA

1:20

PINTAVARTTA

VAALEAN KELTAINEN, HUUCAN PUNERTAVA
HIEKKA

0 20 40 60 80 cm

POHTIO IV

KOEÖJÄ, KAIVAUSSERROS 2.

1

2

A

226

(HARMAA)
ITA SAUVI
PALOJA
1734D;
149

219 217

TÄÄÄ puoli RUUVIISTA

3

227

205

230

221

222

KAIVETTUUN YHTENÄ LÖYTYÖ-
TASONA.

214 219 220 219
220 219 220 218
220 220 218 218
220 221 221
213 221

B

PIENÄ
LUUPALOJA

219

221

KANGASALA, SARSA

1:20

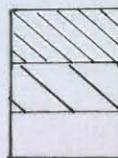
KP = 073 = 90.45 M. YMP.

POHTIO IV

LIESI RUUDUSSA H,
(MOLEMMAT KIVIKERROKSET)

Kivij. Koskinies

0 20 40 60 80 CM.

HEIKOSTI PUNERTAVA KULT. MAA

KELLAN HARMAA, LÖYDÖTÖN HIEKKA

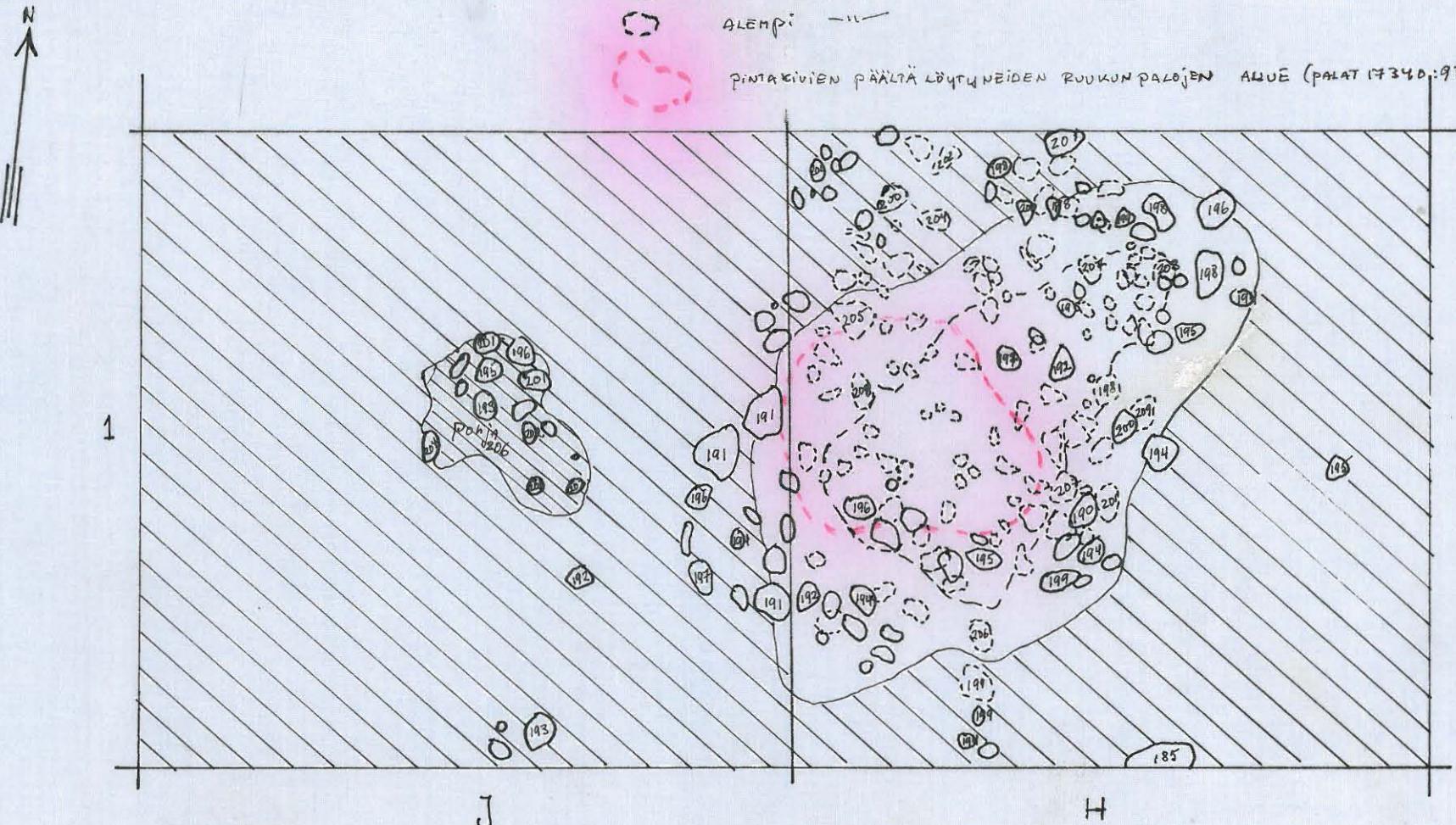
NOIN MAA : YLEMÄÄN KIVI; KERROKSEN TASOSA OLLUT NOIN 1.5 M. ALUE

YLEMPI KIVIKERROS

ALEMMAN

ALEMPI

PINTAKIVIEN PÄÄLTÄ LÖYTUNEIDEN RUUKUN PALOJEN ALUE (PALAT 17340:934-935)

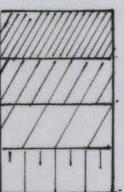
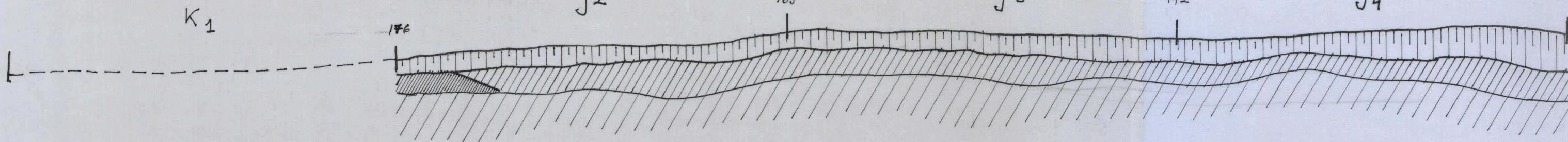

KANGASALA, SARSA 1967

1:20

KP=073 = 90.45 m YMP

Pontio IV Linjan J Länsisivin profili

KESKIAUHVA, PUNARUSKEA KULTI-MAA

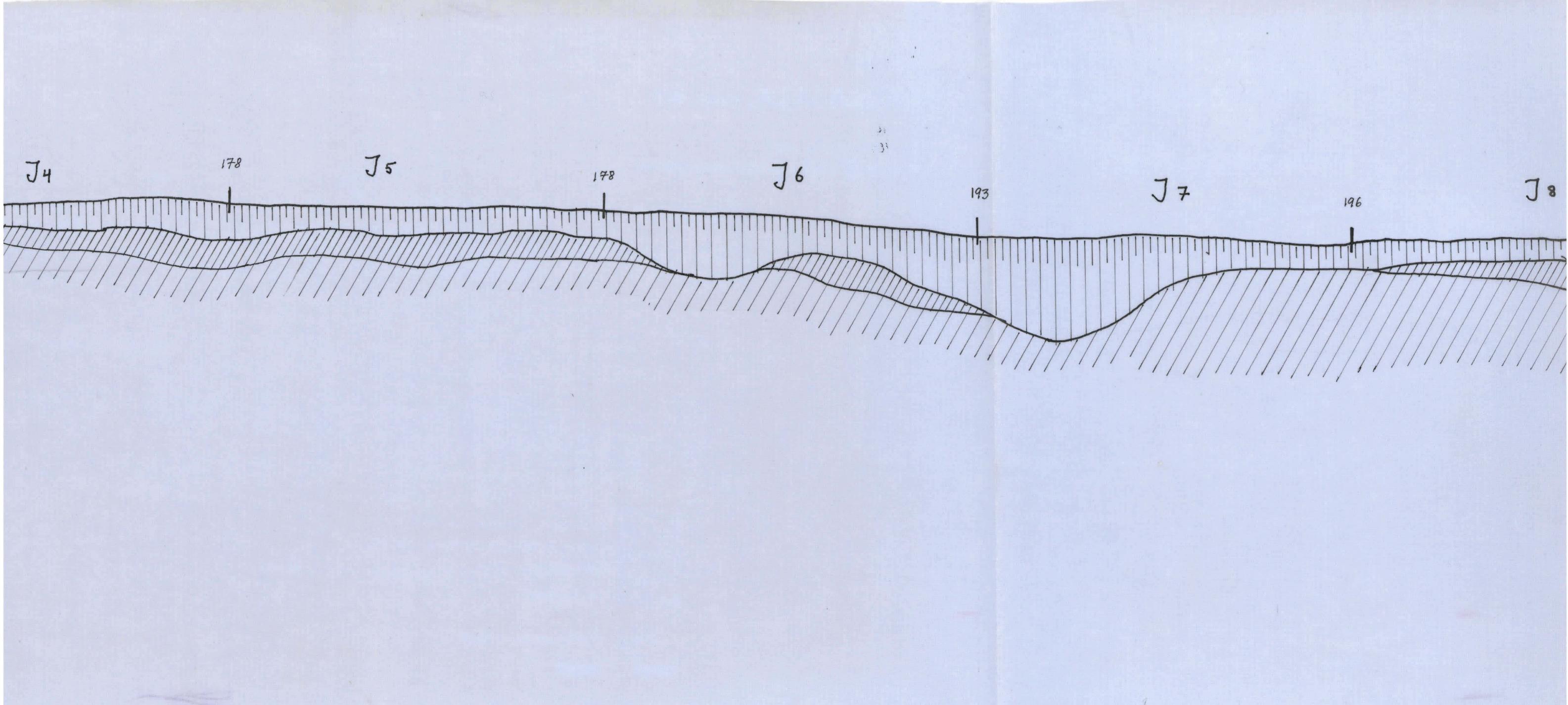
HEIKOSTI PUNERTAVAN KELTAINEN KULTI-MAA

ICELAN HARMAA, TAI TERÄ KSENHAIRMAA, LÖYPÖTÖN HIERKA

TURVELI HUMUS

Matti Korhonen 1967

0 20 40 60 80 cm

196

J₈

192

J₉

209

J₁₀

236

J₁₁

236

J₁₁

267

J₁₂

342

J₁₃

383

LIIITE 11

KANGASALA, SARSA 1967

1:20

KP:

PÖHTIÖ IV KOEJAN W-SEINÄMÄN PROFILI

138

S

125

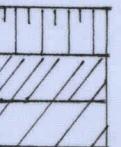
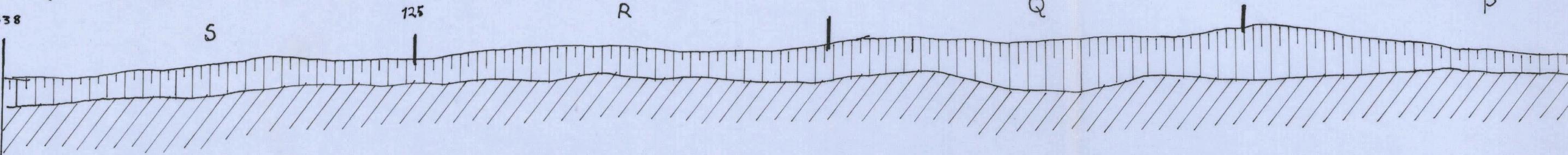
R

102

Q

092

P

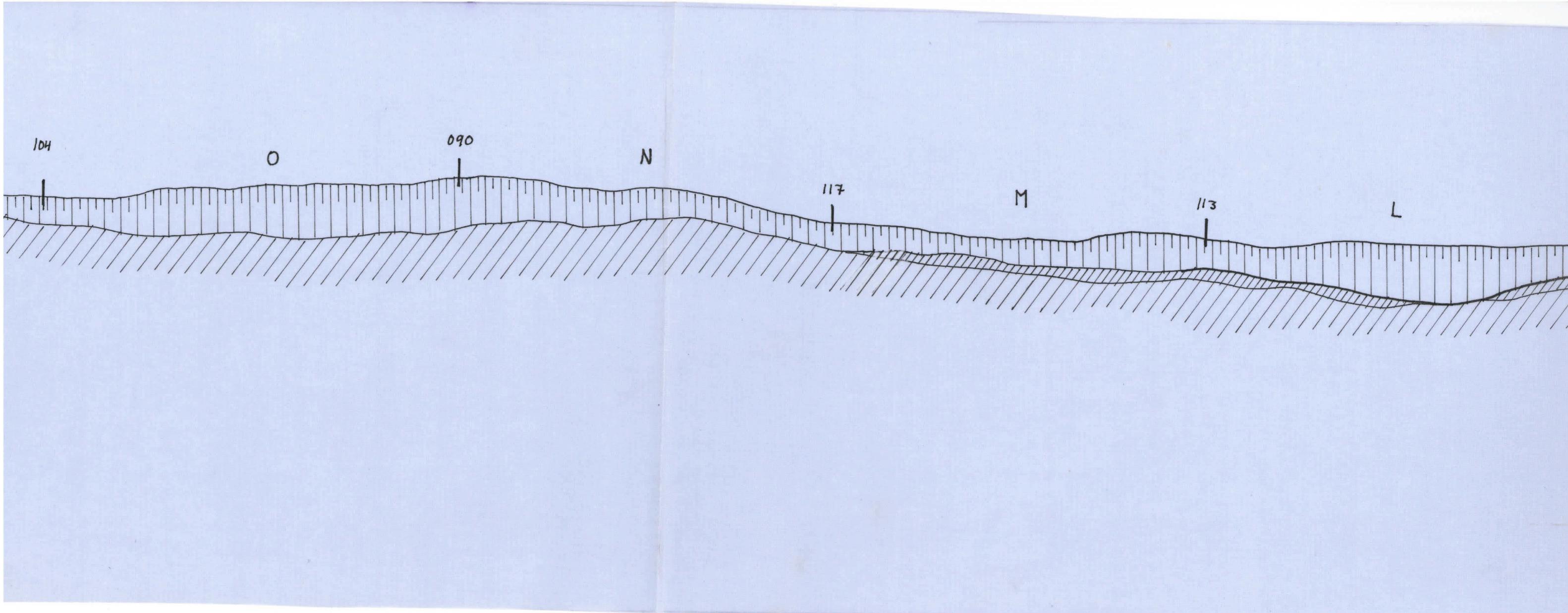
TURVE & HUMUS

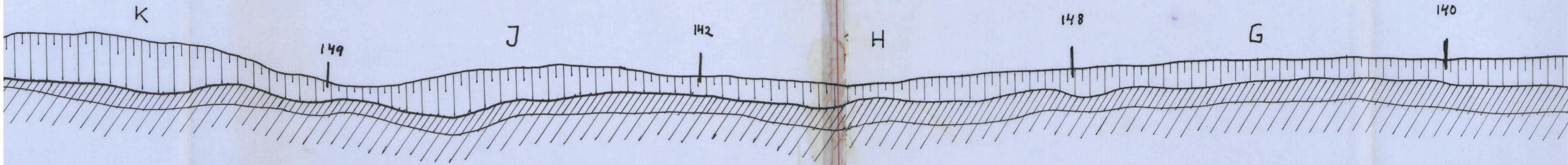
HEIKKOSTI PUNERTAVA, KELTAINEN HIEKKAA
(KULTTUURIKERROS)

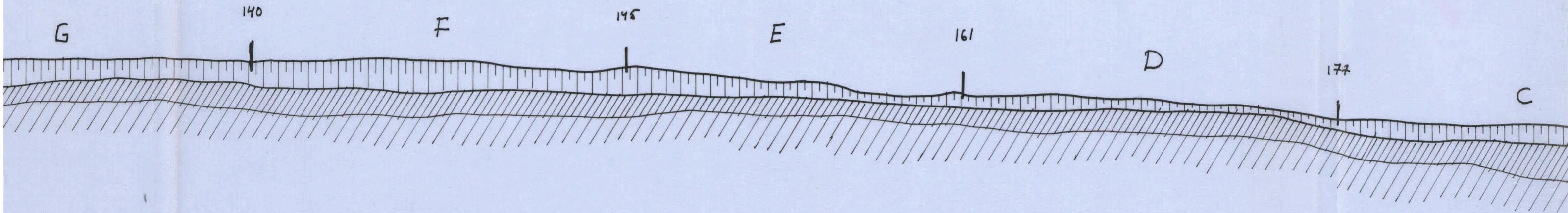
KELLANHARMAA, LÄHYPOTTIN HIEKKAA

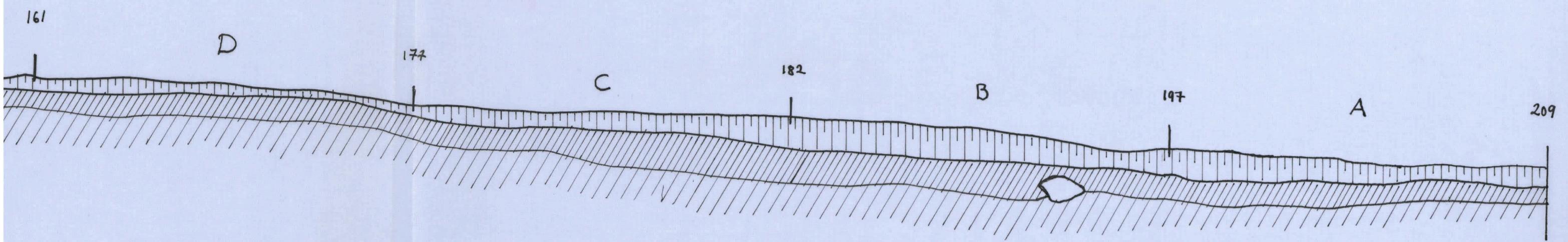
Mu j Koskinens 1967

0 20 40 60 80 cm

LIIITE 12

KANGASALA, SARSA 1967

1:100

LÖYTÖKARTTA

PÖHTIÖ IV

KP 073 = 90.45 m ymp

Leijä Koskenmäki

● LÖYTÖ N:o / (17340:---)
LUETTELEN ALANUMERO

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

0

K

J

H

G

E

D

C

B

A

a

23/204
24/205

26/207

18/199

12/193

2/183

10/191

20/201

7/188

19/202

8/189

15/196

3/184

11/192

9/190

14/195
16/197

10/194

13/198

5/186

4/182

22/203

6/187

4/185

Liite 13

KANGASALA, SARSA 1967

1:100

KERAMÜKÄN LÖYTÖTÖHÖYS, KAIVAUSKERROS 1

POHTIO IV

Hin ja Kostimies

13

12

11

10

9

8

7

6

5

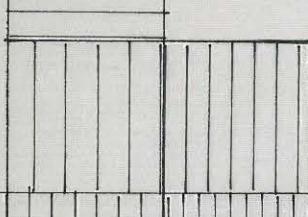
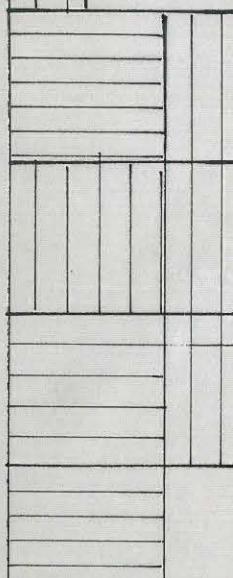
4

3

2

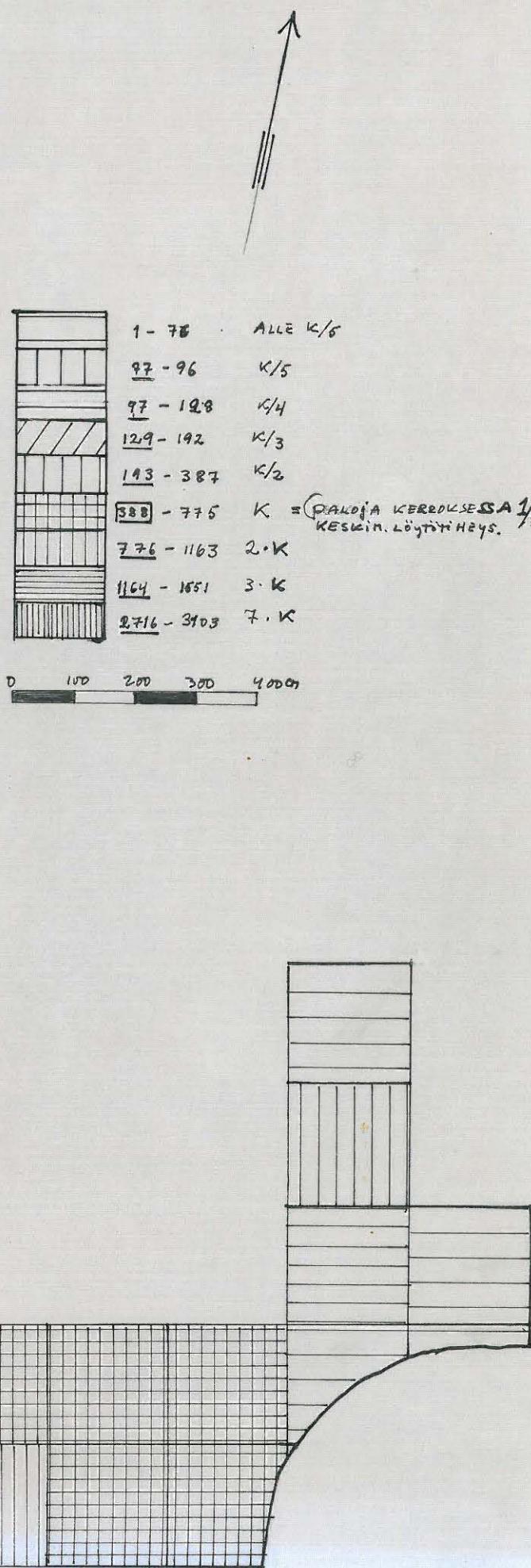
1

0

1. KERROS
TUHOTU
RAJAVUOSSESSA

K J H G E D C B A a

LIIТЕ 14

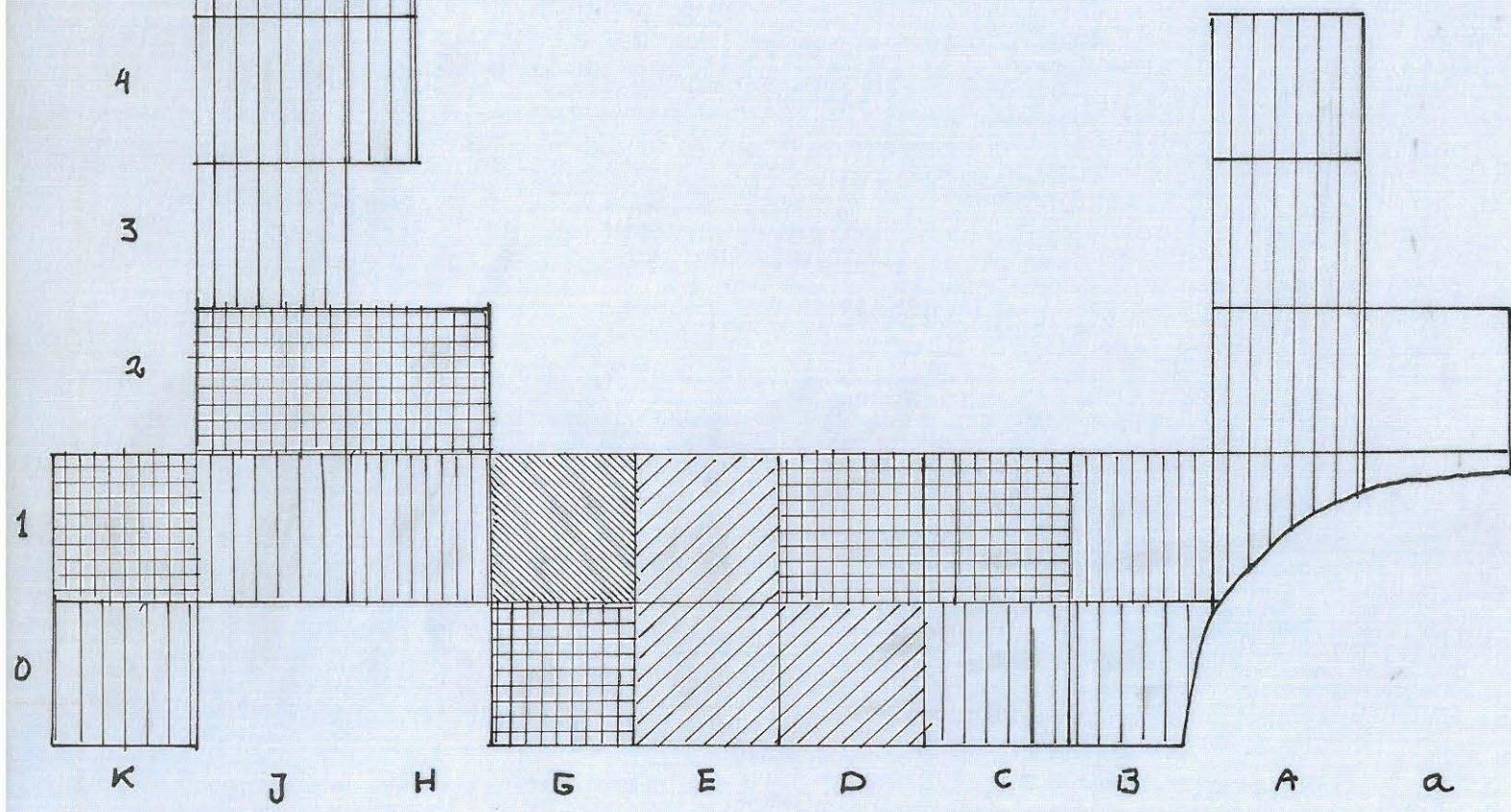
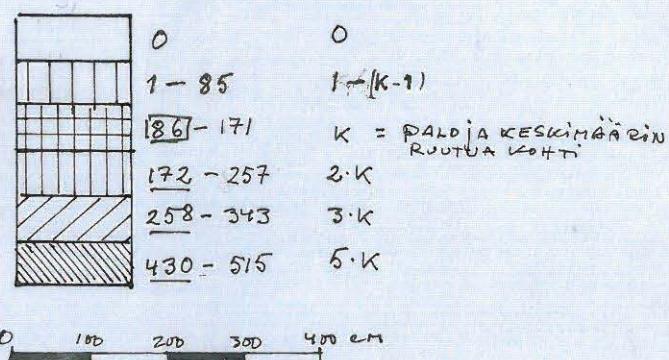
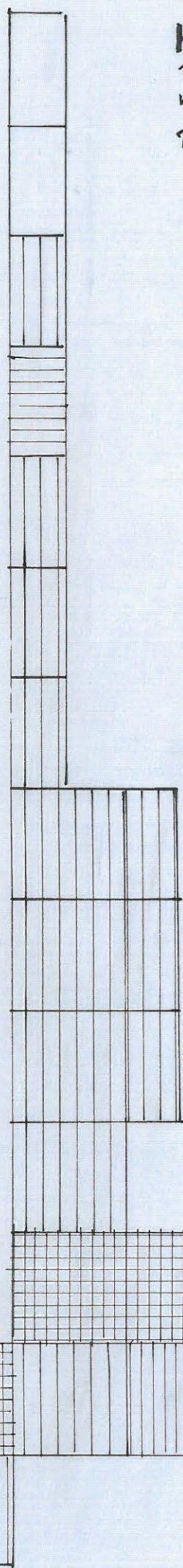
KANGASALA, SARSA 1967

1:100

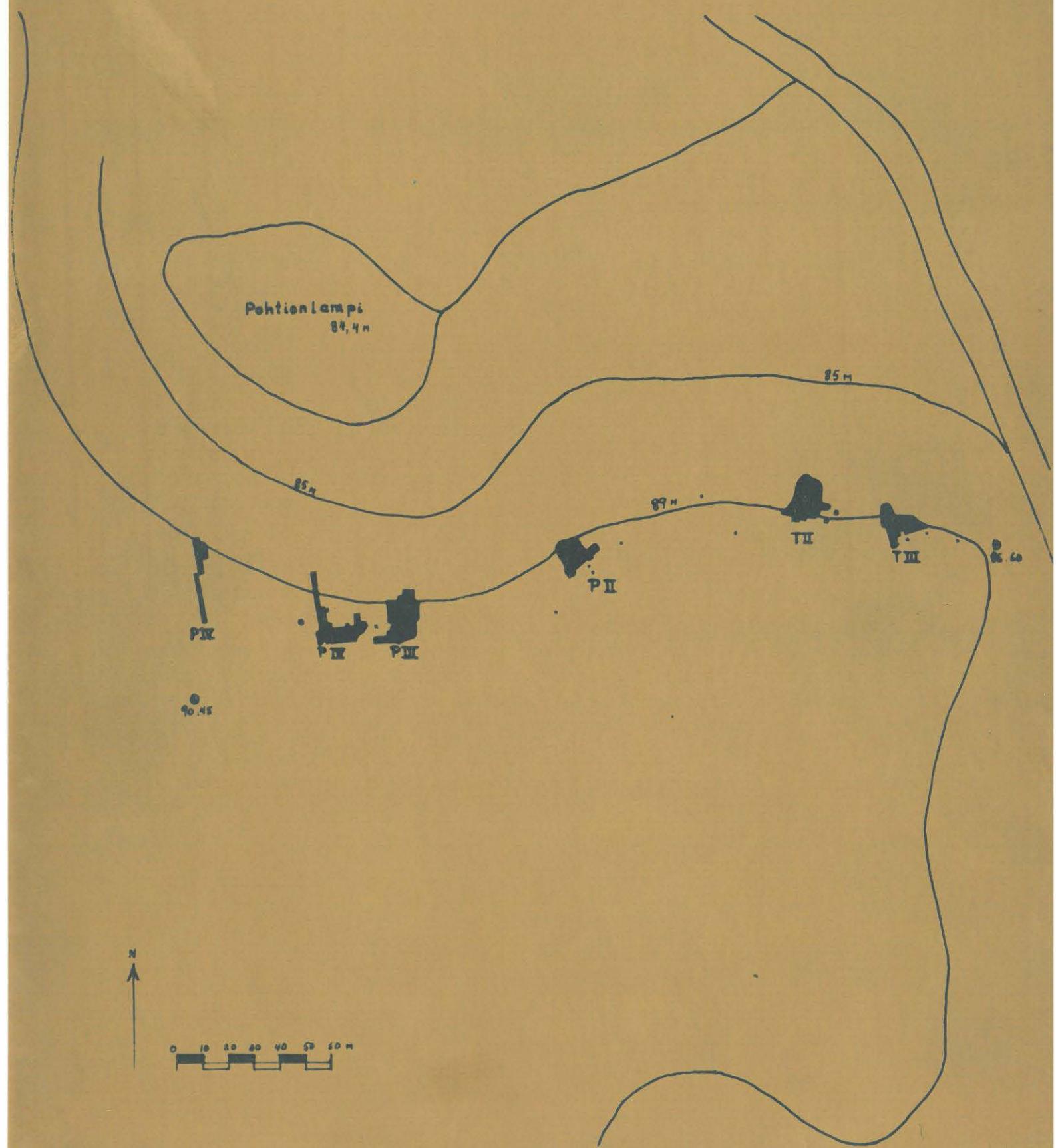
KERÄNÜKAN LÖYTÖTINHEYS, KAINAUISKERROS 2

POHTIO IV

Uusj. Koskinies

KANGASALA, SARSA
kaiveausalueet vu. 1965-1967
Matti Koskinen.

Kangasala, Sarsa
heinäkuu 1967

33432 Längdlinestr.

Keisarinharju

KUVA 1.

Peltionlammen edelläpuolella oleva muinaisen Sarsanuomaan pistintä mielekkeen keruuttuna idästä Vääntempijen luota (peusaiden tolkana vas) mielekkeen hajesta. Kaivauskohde vuorokausi 65-67 olent polypirpuoli ää muinaisen siellä; oikealla etualalla tien vierellä oleva kiekkakurppa on Kaiavaus-

Kangasala, Sarsa

Mirja Koskinen 1967

II

on alkuun ilmeisesti itäiseen alueesta pellosta
ja loppuun koostuu. Tällä alueella puurit ovat vähäisempä.

metriaanijatka Polku IV

33432

CUVA 1.

alueiden Tiilitelidas II (1965) ja Tiilitelidas III (1966) paikalla.
Yhtäkin erialalla olevan tällä paikalla on ilmeistä ollut
Täältä 1920.21 tutkima alue Tiilitelidas.

←

III
33433

Pohjola IV
↓

Kangasala, Sarsa 1967

Kuva ja Kostimies

KUVA 2. Pohjolanlampi ja Kaiwasalue Pohjola IV pohjoisesta

33434 ↓ Kosteikat

↓ KAI.S. ALUE

KUVA 3. Kaiwasalue Pohjola IV etelästä kuva - tuna. Siellä tuistalla kartano kerihurmeste ja vanha vilja malaasimii.

33435

KUVA 4. Pohjolanlampi 1967, Kaiwasalueelta Pohjola IV, eli etelästä kuva - tuna.

Kangasala, Saisa 1967

33436

Mii ja Kolominen.

33437

KUVA 5. Koelajan alaosa.Kair. alueella Pohjois IV
Etualan ruudunsta lop-
tij muovakera mii kera

33438

KUVA 6. KaiavausalueenP IV ylösosa, linj. 0
(vert.) Kevonnen 2. asti kai-
avethina; linj. 1. Kaiavaus
Kohonen kev. 1. kuvatt
ihäst.KUVA 7. KaiavausalueenP IV linjat 1 ja oloaik.)
pääoiltaan Kevonnen 2. asti
Kaiavethina. Kuv. lännestä

V

33439

Kangasala, Savon 1967
Kuigi Koskinies

KUVA 8. Kairausalueen Polku IV
S-N suuntaista linjaa J & H
etuli kuvattuna..

33440

KUVA 9. Linjan J alaosaa
Kair. alueella Polku IV
polyyristä kuvattuna.

33441

Kuva 10. Kiviesi rendus-
sa H1 (1. Kairaus-
kuva) kuvattu länn-
mereltä.

VI

33442

Kangasala, Sävs 1967
Kuva 11. Kairausalueen
Pohjois 18. yläosaa (linjat
0 ja 1) kerrostason 2. polyyaan
kainettua. Kesällä tie-
si rannasta H1 eteen kai-
nettua.

33443

Kuva 12. Liedi rannasta
H1, kuvaatti lännestä

33444

Kuva 13. Liedi rannasta
H1, kuvaatti etelästä

VII

Kangasala, Suva 1967

Leij Koskinens.

33445

KUVA 14. Kiveys muidessa
Do Keskessä 1.

33446

muistelusarja
Päiväm. Poltto
1920-23
↓

KUVA 15. Kairausalue Poltto IV idäst leuvattuna. oik. Poltto-
lampi. Etualalla näkyvissä perrunamaara ei kair. alue Poltto III.
Vauvan rautatörmä on tammetta pellojen leidytyt alueelta lähes elumat-
tomina. Poltto IV:n itäreuna autta välistä joutku laisen leuvan de-
leskusta.

VII
Kangasala, Savo
Pohjois IV
Leijon Koskinen 1967

33444

K. B. lieki suudessa H s. Kairuusalla Pohjois IV

Vuoden 1967 jänkkäe. Jääriäillidessa luostamulaseräällä (1 punthun).